

נצח ישראל - פרק נ"ח / מקורות נוספים

1. אורות (עמ' ע"ו)

אשרי איש שחושב עצמו כשיריים לגבי כנסת ישראל כולה...היא תביא את תחיית האומה למגמותה, היא ואך היא תקיץ את הקץ, שאליו אנו עורגים, ותתן לנו חוסן ישועות, והשרידים אשר ד' קורא, חסידי הדור, קדושי עליון, אין להם להסתכל בשום גרעון, בשום צד שלילי של כל נפש בישראל, הדבקה באיזה דבק בצור מחצבתה, כי אם להעלות את הנקודה הכללית שבכל נשמה פרטית ברום גבהה ובעילוי קדושתה. **האהבה הכללית אל האומה, אם החיים שלנו, אינה יכולה להיפחת משום סיבה וכישלון שבעולם, "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, ד' אלוקיו עמו ותרועת מלך בו".** מתנשאים אנו מעל כל מחשבות השטנה של ההכנה השטחית, שתופסים בה מוסרים ומאמרים מיוחדים, שמעוררים על ידם כעס ושנאת אחים, ומלאי רצון ושקויי טל חסדים אדירים הננו שבים לחבק בזרועות אהבה את כל הנשמה לבית יעקב, החפצה לראות בשמחת גויינו ולהתהלל עם נחלתנו.

2. שמונה קבצים (קובץ ז', מ"ח)

מתוך שהפנימיות של היצר הרע הישראלי, הוא תוכן קדוש, ותבערת אש קודש רוממה ואידיאלית אלוקית, הכרח הוא שלבושי היצואים, שהוא לְבוש כדי להוציא על ידם את התפקיד של משקל הרצון וחופש הבחירה, שהוא תכלית העולם ועלייתו האישית והכללית של האדם, הם יותר גרועים, יותר מנוזלים ומוסרחים, מאותם חלבושים של שאר כל אומה ולשון. כי הגדיל לעשות, שמניח אומות העולם ומתגרה בישראל. אם היה אותו הסירחון היצרי שבישראל מונח באומות העולם, היו כבר פְּלִים מן העולם, ולא היה שום שכלול של עולם מוצא יסוד להבנות כלל...ובכל זאת אין כל פגיעה רעה זו, כי אם בשטח החיצון של התכונה הנפשית, וסופו שהוא עצמו, על ידי עיבודו והשתנותו בהעברת סרחונו וחדלונגו השלילי – מתחפך לאור קודש, לשלחבת אש מקודשת בטוהר עליון, בגבורה קדושה ועזיזה שאין למצוא לה דוגמא בכל שדרת היקום, עד שגם מלאכי מעלה תמהים על זה. "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל, לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ד' אלוקיו עמו ותרועת מלך בו". וקדושי עליון מציצים בגבורה זו, ומנחירים את האומה בכל חום שלחבתיה.

3. אורות הקודש (ב', עמ' תנ"ו)

שתי השקפות עולם הן, ההשקפה המאחדת, וההשקפה המפרדת. ההשקפה המאחדת רואה את כל החזון של נמצאים מפורדים זה מזה רק בתור טעות החוש, ומיעוט ההארה, אבל אמיתות המציאות היא רק אחדות גדולה, והנמצאים הרבים והשונים הם רק גילויים מיוחדים, איברים שונים, צבעים וגוונים שונים של אותה החטיבה האחדותית. ובהשקפת האחדות מביטים על הכל, ואז ממלא מתמצא חשבון הטוב, כי הכל ביחד – בודאי הוא טוב בתכלית הטוב, והוא עוד הרבה יותר טוב על ידי התגלות החלקים הרעים שלו, מאילו היה חסר אותם האיברים או אותם דרכי הגילוי...וכל מה שההשקפה האחדותית מכה היא יותר את שורשיה בעומק, היא מביאה גם כן את הטוב המעשי בעולם, את החיים ואת השלום. ולעומתה של השקפה עליונה זו נמצאת ההשקפה המפרדת, הרואה את המציאות המופרדה בתור חזון אמיתי, והזרות של כל מציא אל משנהו היא תופסת לאמיתת ההכרה. החושים וכל ההשגות השטחיות עוזרים על ידיה, והחיים הולכים על פיה ומתגשמים, וכל מה שתוצאותיה מתגברות – הולכת היא האפלה והרשעה ומתגברת. אין קץ לעומק המלחמה שבין אלו ההשקפות, החיצונה והפנימית, כל האורחות של העלילות שבעולם הולכות הן אל מקום אחד – להוציא אל הפועל את השליטה של ההשקפה האחדותית בכל העולמים, ולשעבד את השקפת הפירוד אליה. אמונת האחדות האלוקית היא הנשמה, הנושאת בקרבה את כל אוצר החיים, את כל הרכוש הפנימי, שאושר העולמים אצור בו. מנהיגי המדינות, וכל הגאונים החברתיים, הם מושרשים ביסוד השקפת הפירוד, בכח המדמה, המראה את המציאות בתכונתה המפורדה, ואין העולם כדאי עדיין להנהיגה הבאה מתוך השקפת האחדות בטוהר. תוכן אורו של משיח, מושב כסא ד' בעולם, "זה שמו אשר יקראו ד' צדקנו", בנוי הוא על פי יסוד השקפת האחדות המציאותית, כשהיא מתגברת כל כך עד שהיא חודרת בכל הפרטים ובכל העלילות כולם. הסתירות של השקפת האחדות הוא דבר מוכרח, כי עם כל האיחוד שבהויה, עם כל שהכל הוא באמת טוב גמור מצד איחודו, אין אותו הטוב של העליה התדירית מתבטל, ואותה העליה התדירית מתגוננת היא בהתעדנות של כל מציא פרטי והתעלותו. כל מה שההארה האחדותית מתגלה – אין הדחיפה והבירור להעלאת כל פרט ולהחזרת כל רע לטוב מתעצם כל כך. על כן ההסתירות של האורה האחדותית היא היא השולחת את החטיבה הפנימית, את המהותיות העצמית של המאור המאחד, אל המעמקים של הפירודים, והם הם החבלים והמצוקות

הגורמים את האורה העליונה להיגלות... הנס של התגלות האור של חיי האחדות באדם ובעולם, עם תהלוכות מוסרו וכל שאיפותיו היותר עמוקות, מקיפות וממלאות את הכל, חי חי הוא בישראל, ועמו ישראל חי וקיים לעד, שם ד' אלוקי עולם עליו נקרא, ובאור פניו יהלך, ד' אלוקי עמו ותרועת מלך בו.

4. שבת (פ"א, ב')

מאי כשפים? כי הא דרב חסדא ורבה בר רב הונא הוו קא אזלי בארבא. אמרה להו ההיא מטרונתא אותבן בהדייכו, ולא אותבוה. אמרה איהי מילתא – אסרתה לארבא, אמרו אינהו מילתא – שריוהא. אמרה להו מאי איעביד לכו, דלא מקנח לכו בחספא, ולא קטיל לכו כינא אמנייכו, ולא שליף לכו ירקא ואכיל לכו מכישא דאסיר גינאה?!

עין אי"ה (שבת ב', עמ' 157)

השכל הצלול, שתוצאתו המעשית היא הצדק כמו שהוא, באדם ובעולם, מכוון הוא להתרומם ממחשכי הדמיון באדם וממאסריו בעולם. כח השליטה האישית, הנוטה לצד הרשעה, מקור הכשפים, מיוסד הוא על היסוד הדמיוני בעולם, שלא פחות מבאדם ונפשו, רבו עלילותיו ביקום. המתעלים ביחש הכבוד הנובע ממקור הקודש, לכל ערכי החיים הגדולים עם הקטנים, מעטים הוד אור כשלמה על כל החיים ותפקידיהם, וכל מהותם הולכת ומתקשרת בקשר השכל האלוקי, המתעלה מכל סיגי דמיונות כוזבים ונפסקים. ההבטה האלהית על החיים, נותנת לכל תפקיד ערך ושיווי. דבר המשול כחרסית, שאין הנאה וערך, לא לו ולא לתוצאותיו, אינו נמצא בכל פינות החיים שבאדם. כל מעשיו בהיותם לשם שמיים אינם מניחים מאומה להעזב מחוגם, גם השפל והבוזי שבשימושי החיים, לא ירד עד האפסיות של השיווי שהוא מתבטא בחספא. מבט כזה על קודש החיים, מעלה את האדם ומגדלו מעל כל המעשים הדמיוניים והשפעותיהם. החסד הולך ומתרחב, מסתעף גם במקום שאין לו מקום, להביא גם שם איזה סילוד נגד אכזריות שאין מנוס ממנה ע"פ הטבע וסדר החיים. הרמשים, אויביו ומזעזעיו, לא בלא עירוב של רחמים יתבערו. הכלים, מלבושי האדם המעטרים אותו הוד תפארת אדם, גם מאבקת רצח זה נקיים יהיו. והקדושה, הפרישות, זיכוך הנטיה כלפי האכילה היותר מוכרחת, כירק הלז, מתג ורסן של דרך כבוד והתאפקות, תפארת, חסד וקדושה, כשמתאחדים וחודרים עד לדקדוקי התנועות שבחיים, הם מגלים על ההשלמה הנשמית ומבטיה המקיפים, שרק המקור העליון של השלמות האלוקית יכול הוא להוציאם אל הפועל. וגיבורי כח עז קודש כאלה, אין כל כח כשפנות המקושר בכל מהותו בהערפל הדמיוני של המציאות, לעמוד בפניהם, "כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל". "מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל". ועל דברים כמו אלה, עינו של בלעם הרשע, ובעלי קסמים חבריו ותלמידיו, נסמית. וימין ד' רוממה ועושה חיל, בהדר לכל חסידיו, תמימי דרך, היודעים את ד' בכל דרכיהם. "לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך", "כי בי חשק ואפלטוהו אשגבהו כי ידע שמי".

5. אורות התשובה (פרק ט"ו, י"א)

האומה שלנו תבנה ותתכונן, תשוב לאיתנה למכונות חייה כולם, ע"י מה שהאמוניות שלה, היראיות שלה, דהיינו התוכן האצילי המקודש האלוקי שלה, יתפשט, יתגבר, ישתכלל ויתאמץ. כל בוני האומה יבואו לעומק האמת של נקודה זו, ואז בקול מלא גבורה ועז יכריזו על עצמם ועל עמם בקול גדול: לכו ונשובה אל ד'. והתשובה – תשובת אמת תהיה, והתשובה – מכון גבורה תהיה, והתשובה תתן עז ותעצומות לכל הסעיפים המעשיים והרוחניים, לכל ההליכות כולן הדרושות לבניין האומה ושכלולה, ליקיצתה לתחייה, להתעוררות עמדתה. העיניים תפקחנה, הנשמה תזך, אורה יבריק, מעופה יתגדל, ועם נברא יקום, עם גדול עצום ורב, אור אלוקים עליו וגדולת לאום לו, כלביא יקום וכארי יתנשא.